

Saksnr.: 2017/8997
Løpenr.: 40406/2019
Klassering: C30
Saksbehandler: Toril Mølmen

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaknr.
Næring og kulturkomiteen	05.06.2019	
Fylkesutvalget	06.06.2019	
Fylkestinget	20.06.2019	

Østfoldteatret - status og videre framdrift

Vedlegg:

- 1 gtl Management AS; Østfoldteatret - Utredning av overordnede rammebetingelser for styring, administrasjon og finansiering
- 2 Utkast til aksjonæravtale mellom Fredrikstad kommune og Østfold fylkeskommune, utkast til vedtekter og styreinstruks
- 3 KS Advokatene - Østfoldteatret, utredning av juridiske forhold
- 4 Toril Mølmen; Spørsmål knyttet til skatt, mva. og offentlighet i forhold til framtidig organisering av scenekunst og opera virksomhet
- 5 Pensjonseksperten - utredning av tjenestepensjon i Opera Østfold (og Østfoldteatret)
- 6 Avtale 2003; Østfold Teater (OT) Samarbeidsavtale mellom 15 kommuner og Østfold fylkeskommune

Fylkesordførers forslag til innstilling

1. Aksjonæravtale mellom Østfold fylkeskommune og Fredrikstad kommune som vertskommune for Østfoldteatret godkjennes slik den framkommer i vedlagte skisse.
2. Fylkesordføreren gis fullmakt til å gjøre mindre justeringer og underskrive aksjonæravtalen. Fylkesordføreren eller den/de han bemyndiger er Østfold fylkeskommunes representant og vararepresentant til generalforsamlingen.

3. Østfold fylkeskommune går sammen med Fredrikstad kommune om å etablere Østfoldteatret AS med det formål og de eierandeler som framgår av vedlagte skisse til aksjonæravtale og vedtekter med virkning fra 01.01.2020.
4. Østfold fylkeskommune vedtar å tegne 500 aksjer pålydende kr 2000, samlet kr 1 million. Finansiers fra Regionalfondet.
5. Driftsstøtten fra Østfold fylkeskommune settes til kr 6.600.000 årlig i nominelle 2019 kroner. Støtten overføres fra budsjetttrammene til Østfold kulturutvikling og innarbeides som tilskudd til Østfoldteatret i fylkeskommunens budsjett fra og med 2020.
6. Scenekunstavdelingen i Østfold kulturutvikling med oppgaver og definerte medarbeidere, overføres til Østfoldteatret AS fra og med 01.01.2020 gjennom virksomhetsoverdragelse. Inkludert i virksomhetsoverdragelsen er alle oppgaver som er knyttet til dagens teatervirksomhet, herunder Dansekompani for ungdom og ansvaret som regional kontaktinstitusjon for DUS. Arrangørnettverksmidlene kan omdannes til turnemidler.
7. Fylkesrådmannen bes gå i dialog med Værste AS for å få på plass en (fram)leieavtale til Østfoldteatret AS for de leide lokalene på K60 i Fredrikstad.
8. Østfold fylkeskommune fristiller fra og med 01.01.2020 i alt 14 kommuner i Østfold fra gjeldende avtale om innbetaling av bidrag per innbygger til Østfold Teater, inngått i 2003 mellom Østfold fylkeskommune og kommunene.
9. Østfold fylkeskommune legger til grunn at styret i Østfoldteatret legger til rette for en rettet emisjon der Østfoldkommunene tilbys eierskap i teatret, i tråd med aksjonæravtalen. Fristen for Østfoldkommunene til å melde interesse for den rettede aksjeemisjonen, bør settes til utgangen av inneværende år.
10. Østfold fylkeskommune og Fredrikstad kommune forplikter seg til å jobbe for å oppnå regionteaterstatus med økte statlige tilskudd til teatret.
11. Fylkesrådmannen bes legge til rette for at Østfoldteatret kan stiftes så snart som mulig i 2. halvår 2019, slik at styret kan komme på plass og arbeide for at selskapet er klart for oppstart 2020.
12. Østfold fylkeskommune dekker omstillingskostnader som påløper i andre halvår, i forbindelse med forberedelser av Østfoldteatret, med inntil kr 500.000 eks.mva., i tråd med fylkestingets vedtak 20.09.2018 punkt 5. Herunder kommer kostnader til omarbeidelse av logo/profil, nettsider og lansering. Inndekning tas fra regionalfondet.

Fylkesordførers behandling

Ingen endring.

Sarpsborg, 16. mai 2019

Ole Haabeth
Fylkesordfører

Fylkesrådmannens anbefaling

1. Aksjonæravtale mellom Østfold fylkeskommune og Fredrikstad kommune som vertskommune for Østfoldteatret godkjennes slik den framkommer i vedlagte skisse.
2. Fylkesordføreren gis fullmakt til å gjøre mindre justeringer og underskrive aksjonæravtalen. Fylkesordføreren eller den/de han bemyndiger er Østfold fylkeskommunes representant og vararepresentant til generalforsamlingen.
3. Østfold fylkeskommune går sammen med Fredrikstad kommune om å etablere Østfoldteatret AS med det formål og de eierandeler som framgår av vedlagte skisse til aksjonæravtale og vedtekter med virkning fra 01.01.2020.
4. Østfold fylkeskommune vedtar å tegne 500 aksjer pålydende kr 2000, samlet kr 1 million. Finansiers fra Regionalfondet.
5. Driftsstøtten fra Østfold fylkeskommune settes til kr 6.600.000 årlig i nominelle 2019 kroner. Støtten overføres fra budsjetttrammene til Østfold kulturutvikling og innarbeides som tilskudd til Østfoldteatret i fylkeskommunens budsjett fra og med 2020.
6. Scenekunstavdelingen i Østfold kulturutvikling med oppgaver og definerte medarbeidere, overføres til Østfoldteatret AS fra og med 01.01.2020 gjennom virksomhetsoverdragelse. Inkludert i virksomhetsoverdragelsen er alle oppgaver som er knyttet til dagens teatervirksomhet, herunder Dansekompani for ungdom og ansvaret som regional kontaktinstitusjon for DUS. Arrangørnettverksmidlene kan omdannes til turnemidler.
7. Fylkesrådmannen bes gå i dialog med Værste AS for å få på plass en (fram)leieavtale til Østfoldteatret AS for de leide lokalene på K60 i Fredrikstad.

8. Østfold fylkeskommune fristiller fra og med 01.01.2020 i alt 14 kommuner i Østfold fra gjeldende avtale om innbetaling av bidrag per innbygger til Østfold Teater, inngått i 2003 mellom Østfold fylkeskommune og kommunene.
9. Østfold fylkeskommune legger til grunn at styret i Østfoldteatret legger til rette for en rettet emisjon der Østfoldkommunene tilbys eierskap i teatret, i tråd med aksjonæravtalen. Fristen for Østfoldkommunene til å melde interesse for den rettede aksjeemisjonen, bør settes til utgangen av inneværende år.
10. Østfold fylkeskommune og Fredrikstad kommune forplikter seg til å jobbe for å oppnå regionteaterstatus med økte statlige tilskudd til teatret.
11. Fylkesrådmannen bes legge til rette for at Østfoldteatret kan stiftes så snart som mulig i 2. halvår 2019, slik at styret kan komme på plass og arbeide for at selskapet er klart for oppstart 2020.
12. Østfold fylkeskommune dekker omstillingskostnader som påløper i andre halvår, i forbindelse med forberedelser av Østfoldteatret, med inntil kr 500.000 eks.mva., i tråd med fylkestingets vedtak 20.09.2018 punkt 5. Herunder kommer kostnader til omarbeidelse av logo/profil, nettsider og lansering. Inndekning tas fra regionalfondet.

Sarpsborg, 4. april 2019

Anne Skau
fylkesrådmann

Håkon Johnsen
fylkesdirektør

Bakgrunn for saken

Næring og kulturkomiteen fattet 26.04.2017 i sak PS 32/2017 vedtak med bl.a. følgende punkter om utvikling av teatervirksomheten i Østfold:

- Fylkesrådmannen bes legge fram et konsept og en konkret opptrappingsplan som skal danne grunnlag for et regionteater i Østfold. Konseptutviklingen må sees i lys av, og søkes innlemmet i, arbeidet med revisjon av kulturplanen som nå pågår. Konseptet og planen bør inneholde en nærmere beskrivelse av behov for produksjonslokaler, scenebehov og organisasjonsoppbygging.
Det legges til grunn at regionteateret skal bygge på prinsippet «teater i flere hus» for å kunne utnytte scenekapasiteten i alle byene i Østfold.

Det er viktig at det profesjonelle-, semiprofesjonelle- og frivillige teatermiljøet i fylket tas med som ressurser i arbeidet.

- Når konsept og opptrappingsplan er vedtatt av Næring- og kulturkomiteen, tas det i samarbeid med Østfold fylkeskommunes lobbygruppe, nødvendige initiativ for å få staten med på en konkret opptrappingsplan for å etablere et regionteater med en finansieringsmodell på linje med andre regionteatre i Norge.

Fylkestingets vedtak 15.02.2018 i sak PS 10/2018:

- Konseptutredning regionteater Østfold tas til orientering.
- Østfoldteateret etableres som et regionalt teater med ambisjon om å bli et regionteater.
- Den utøvende teaterdelen av Østfold kulturutvikling skilles ut og overføres Østfoldteateret.
- Østfold fylkeskommune vil stå som etablerer av Østfoldteateret. Fylkesrådmannen får i oppdrag å avklare kommunenes interesse for å delta som medeiere i teatret.
- Fylkesrådmannen bes om å komme tilbake med en mer detaljert sak hvor eierskap, driftsform, forholdet til, og kjøp av tjenester fra Østfold Kulturutvikling m.m er beskrevet.

Fylkestingets vedtak 20.09.2018 i sak PS 86/2018:

- Ambisjonene for Østfoldteatret om å bli et regionteater med styrket finansiering fra staten legges til grunn for det videre arbeidet, og følges opp i fylkeskommunens lobbyarbeid.
- Fylkesrådmannen anbefaler at IKS eller AS legges til grunn som selskapsform, og at endelig valg avgjøres i samråd med medeiere som en del av stiftelsesprosessen.
- Fylkesrådmannen får i oppdrag å gå i forhandlinger med Fredrikstad kommune som vertskommune, og øvrige kommuner som medeiere. Resultat av forhandlingene legges frem for politisk behandling før avtalene eventuelt inngås. Komitelederen for næring og kulturkomiteen deltar i forhandlingene.
- Fylkesrådmannen bes arbeide videre med konkretisering av alle relevante forhold knyttet til etablering, organisering og drift, inklusive arbeidsgiver- og ansettelsesforhold, for å forberede stiftelsen av Østfoldteatret. Ansatte ved scenekunstavdelingen i Østfold kulturutvikling involveres i arbeidet.
- I tillegg til at nåværende ressurser til scenekunst gjennom Østfold kulturutvikling kanaliseres til Østfoldteatret, må Østfold fylkeskommune i budsjettet for 2019 sette av midler til etableringen av Østfoldteatret med inntil kr 2,5 mill. som skal dekke kostnader knyttet til etableringen og oppkapitalisering av selskapet.
- Fylkesrådmannen bes komme tilbake med en konkret plan for etableringen av Østfoldteatret til godkjenning, der eierskap, finansiering, og prospekt med utkast til stiftelsesdokumenter m.m. er avtalt/utarbeidet i samarbeid med kommunene.

Fredrikstad bystyre gjorde den 26.04.2018 følgende vedtak i sak 66/18:

«Rådmannen gis i oppdrag å gå i dialog og forhandlinger med Østfold fylkeskommune med mål om å opprettholde vertskommunerollen og eierskap overfor Østfoldteatret.»

Regionalplan kultur 2018 – 2028 stadfestet 20.06.2018 i sak PS 44/2018; Saken har forankring både i strategi 3; Stimulere de kompetente kunst- og kulturmiljøene og i strategi 6; Prioriterte samarbeidsområder, underpunkt 3: Bygge et sterkt regionteater som region-/ landsdelsinstitusjon.

Fakta

Målet om et styrket scenekunsttilbud i Østfold og en sterkere og tydeligere scenekunstinstitusjon med styrket statlig finansiering og status, har forankring tilbake til tidlig på 2000 tallet. Fylkestinget vedtok 15.02.2018 å skille ut teatret som eget rettssubjekt med arbeidstittel Østfoldteatret.

Rådmannen i Fredrikstad har lagt fram sak om etablering av frittstående teater i Østfold og Fredrikstad med anbefalinger om at Fredrikstad kommune slutter seg til aksjonæravtalen slik den fremgår av nærværende sak. Saken behandles i Bystyret 20.06.19.

Arbeid mot Staten, Kulturdepartementet og Stortinget

I forbindelse med statsbudsjettet for 2019 ble det gjennomført møter med Østfoldbenken og med representanter fra Stortingets Familie- og kulturkomitè. I begge møtene deltok Det norske blåseensemble (DNBE), Opera Østfold og Østfoldteatret, som er våre tre tunge institusjoner på musikk- og scenekunstheltet i Østfold. Tilbakemeldingene på institusjonens presentasjoner og begrunnelsen for økt statlig støtte var gode. Resultatet av møtevirksomheten ble likevel kun positive skriftlige merknader fra Familie- og kulturkomiteen i budsjettbehandlingen.

Både Østfoldteatret (Scenekunst Østfold) og Opera Østfold har søkt om betydelig økning i sine budsjetter for 2020, som tar høyde for økt aktivitet og ambisjonen om mer selvstendige og robuste institusjoner. For Østfoldteatret ber vi om å komme på nivå med sammenlignbare fylker når det gjelder tilskudd per innbygger, fra ca. kr. 28 til ca. kr. 60, samt at tilskuddet flyttes fra post 78 og over til Post 71 Region- og landsdelsinstitusjoner. Opera Østfold ber om bekreftelse på status som regionopera, samt økning i tilskuddet mot en 70/30 fordeling likt øvrige regionoperaer. Søknadene følges opp med møte med Kulturdepartementet på administrativt nivå 24. april 2019, og videre mot Østfoldbenken, representanter fra Familie og kulturkomiteen samt fylkespartiledere.

Statsbudsjettet 2020 blir viktig av flere grunner. De gjeldende regionale planer vil gjelde for Viken inntil den nye fylkeskommunen har vedtatt nye regionale planer, og det vil være viktig for Viken fylkeskommune at alle institusjonene kommer inn med en god finansiell plattform. Avdeling kunst og kultur i prosjekt Viken fylkeskommune var representert i møtet med departementet, og orienterte om status. Teatersjefen orienterte videre om at det er etablert et samarbeidsforum mellom de tre teatrene i kommende Viken. Signalene fra Kulturdepartementet når det gjelder fylkesreformen, er at det er viktig at institusjonene/teatrene samarbeider om god ressursutnyttelse i de nye regionene.

Fra og med statsbudsjettet for 2021 er det planer om å endre ansvarsdelingen mellom staten og fylkene noe når det gjelder kunstinstitusjonene. Det er innkalt til dialogmøte med statsråden om dette 21. mai 2019. Signalene er at en tredeling fortsatt skal være en

hovedmodell, men at det relative ansvaret kan omfordeles.

Utredning av selskapsform:

AS eller IKS er tidligere konkludert som de to aktuelle selskapsformene for teatret. Både KS advokatene og gtl Management AS anbefaler i sine utredninger å velge AS. Dette til tross for at et AS med sikkerhet medfører bortfall av mva.-kompensasjon som offentlig sektor nyter god av gjennom merverdiavgiftskompensasjonsloven. Administrasjonen har fulgt opp med ytterligere undersøkelser opp mot Stavanger konserthus og Kilden Teater og Konserthus i Kristiansand. Konklusjonen er oppsummert i et notat som er vedlagt saken, og underlaget har vært tilgjengelig i forhandlingene med vertskommunen.

Konklusjonen er at dagens ordning med mva.-kompensasjon er usikker, og at den ikke vil kunne påregnes å omfatte hele Østfoldteatrets virksomhet. Dette kompliserer regnskapsførselen og det må utøves skjønn i forhold til et uklart regelverk. Tolkning av regelverket er i tillegg underlagt regionale skattemyndighetenes eget skjønn, noe som vil være forbundet med stor økonomisk risiko i form av etterberegninger og tilbakebetalingskrav. Uklarheten er først og fremst knyttet til produksjoner og samarbeid som går ut over det rent lokale, en begrensning som vil være svært hemmende og som ikke kan legges til grunn for det kunstneriske arbeidet.

Gjennom NTO (arbeidsgiverforeningen Norsk teater og orkesterforening) arbeides det for å få innført en lav mva. på billettsalget, slik at hele sektoren kan oppnå fradrag for mva., likt det museumssektoren har oppnådd.

Forhandlinger med vertskommunen:

Iht. Fylkestingets vedtak 20.09.2028, startet forhandlingene med Fredrikstad kommune som vertskommune opp i november 2018. Forhandlingsutvalget har bestått av komiteleder Andreas M. Lervik, økonomidirektør Hans Jørgen Gade og fylkeskultursjef Toril Mølmen fra Østfold fylkeskommune, mens Fredrikstad kommune har vært representert med økonomisjef Egil Olsen og kultursjef Ole-Henrik Holøs Pettersen. Utvalgsleder kultur Atle Ottesen deltok på oppstartsmøtet.

Resultatet av forhandlingene framgår av nedenfor gjengitte skisse til aksjonæravtale:

AKSJONÆRAVTALE FOR ØSTFOLDTEATRET AS

§ 1 Foretaksnavn

Selskapets foretaksnavn er Østfoldteatret AS.

§ 2 Forretningskontor

Selskapets forretningskontor med teaterets hovedfunksjoner skal være i Fredrikstad kommune.

§ 3 Formål

Selskapets formål er å være et profesjonelt, produserende regionteater med målsetting om høy kunstnerisk kvalitet. Selskapet må finne sin legitimitet i å være et teater med klar forankring i regionen, og ta posisjon som regionens profesjonelle kraftsenter innen scene-kunst, og være en tydelig kunstnerisk stemme og samfunnsaktør i sitt lokalmiljø. Herunder hører det å spille på lag med det frie, profesjonelle scenekunstheltet om utvikling av hele scenekunstheltet i regionen. Østfoldteatret skal være et turnerende teater for hele regionen.

§ 4 Eierskap

Selskapet er ved etablering eid av Østfold fylkeskommune (ØF) med 50 % eierandel og Fredrikstad kommune (FK) med 50 % eierandel.

Stifterne (Østfold fylkeskommune og Fredrikstad kommune) er enige om at øvrige kommuner i Østfold skal inviteres inn som eiere. Opptak av nye aksjonærer, skjer ved rettet emisjon gjennom utstedelse av aksjer til pålydende kroner 1000. Antall aksjer som legges ut begrenses oppad slik at stifterne, Østfold fylkeskommune og Fredrikstad kommune, etter emisjonen hver for seg skal være sikret negativt flertall (ha mer enn 1/3 av aksjene).

Styret skal invitere eierne til en årlig orientering om kommende års teateraktivitet og økonomiplan.

§ 5 Selskapskapital

Selskapet etableres med en aksjekapital på 2 000 000 kroner fordelt på 2 000 aksjer pålydende kroner 1 000.

Selskapets aksjekapital skal være innbetalt ved stiftelsen av selskapet, fordelt på Østfold fylkeskommune med kroner 1 000 000 og Fredrikstad kommune med kroner 1 000 000.

§ 6 Finansiering av selskapets drift

Selskapets drift finansieres av statlige, regionale og lokale offentlig tilskudd, samt egne driftsinntekter.

Bevilgningen over statsbudsjettet og hensynet til en tilfredsstillende virksomhet og utvikling i selskapet er avgjørende for aksjonærenes konkrete årlige regionale tilskuddsforpliktelse.

Aksjonærene plikter overfor hverandre å yte likeverdige årlige tilskudd til selskapets drift, i tråd med framforhandlet opptrappingsplan, godkjent av Østfold fylkesting og Fredrikstad bystyre 20. juni 2019.

Stifterne er enige om å sikre et minimum av ressurser til Østfoldteatret AS gjennom å yte følgende tilskudd til driften (nominelle beløp 2019):

	Fredrikstad kommune	Østfold (Viken) fylkeskommune	Staten *)	Sum
2020	5.000.000	6.600.000	8.490.000	20.090.000
2021	5.600.000	6.600.000	8.490.000	20.690.000
2022	6.100.000	6.600.000	8.490.000	21.190.000
2023 (fra og med)	6.600.000	6.600.000	8.490.000	21.690.000

*) Stifterne forplikter seg til i fellesskap å arbeide for at støtten fra staten skal opp på et gjennomsnittsnivå som sammenlignbare regioner.

Nye aksjonærer plikter å betale tilsvarende driftsstøtte relativt til sine eierandeler.

Aksjonærene plikter minimum å justere tilskuddene årlig i henhold til deflator.

§ 7 *Generalforsamling*

Aksjonærene utøver sin myndighet i selskapet gjennom generalforsamlingen.

Generalforsamlingen har ett medlem fra hver av aksjonærene, med hvert sitt varamedlem. Bystyret i Fredrikstad og fylkestinget i Østfold (fra 2020 fylkestinget i Viken) oppnevner hver ett medlem og ett varamedlem til generalforsamlingen.

Generalforsamlingen skal behandle saker som framgår av selskapets vedtekter og i henhold til lovens bestemmelser.

Ordinær generalforsamling skal avholdes innen utløpet av mai måned hvert år.

§ 8 *Selskapets styre*

Styrets sammensetning, oppgaver og ansvar framgår av selskapets vedtekter og lovens bestemmelser.

§ 9 *Daglig leder*

Selskapet skal ha en daglig leder / teatersjef som ansettes av styret.

§ 10 *Utdeling*

Det skal ikke foretas utdelinger fra selskapet til eierne.

§ 11 Forkjøpsrett

Dersom en av aksjonærene ønsker å avhende hele eller deler av sitt eierskap i selskapet skal selskapets øvrige eier ha forkjøpsrett til aksjene til pålydende verdi. Dersom en av aksjonærene avhender hele eller deler av sitt eierskap i selskapet skal opprinnelige eiere utarbeide egen avtale om fremtidige årlige tilskudd til selskapets drift.

§ 12 Oppløsning og avvikling

Østfoldteatret er et ikke-kommersielt aksjeselskap. Ved oppløsning av selskapet skal likvidasjonsutbyttet fordeles i henhold til eiernes respektive eierandel, og midlene anvendes i tråd med selskapets ideelle formål.

§ 13 Tvister

Tvist om forståelsen av denne aksjonæravtalen som ikke kan løses i minnelighet, avgjøres med bindende virkning ved voldgift etter voldgiftslovens bestemmelser.

§ 14 Endring av aksjonæravtalen

Endringer i denne aksjonæravtalen krever et enstemmig vedtak på generalforsamling. Ved opptak av nye aksjonærer skal aksjonæravtalen utvides til å omfatte nye aksjonærer.

§ 15 Lov om aksjeselskaper

For øvrig henvises til den til enhver tid gjeldende lov om aksjeselskaper.

Økonomi

I forhandlingene med Fredrikstad kommune er det lagt til grunn at teatret må ha et økonomisk fundament som er tilstrekkelig til at selskapet kan etableres og utvikle seg på egen kjøp. Partene har blitt enige om å sikre Østfoldteatret årlige offentlige budsjetter med minimum 20 mill. kroner, slik det framgår av tidligere gjengitte utkast til aksjonæravtale. I tillegg framgår det at partene anbefaler å sikre teatret en egenkapital på 2 mill. kroner gjennom tegning av aksjer.

De økonomiske konsekvensene ved omorganiseringen er utredet i tidligere saker. Kostnadene knyttet til administrative funksjoner som i dag har vært utført av fylkeskommunen, er beregnet å få en kostnad på ca. kr 600.000 per år. Dette omfatter regnskap, revisjon, styre og generalforsamling, samt framtidige reguleringskostnader for pensjon. En omorganisering av teatret til et AS vil også endre institusjonens forhold til merverdiavgift og skatt. Bortfall av merverdiavgiftsunntaket for offentlig sektor er beregnet å utgjøre inntil 1 mill. kroner per år. Både aksjeselskap og IKS er skattesubjekt etter skatteloven og plikter i utgangspunktet å svare inntektsskatt, jf. skatteloven (sktl.) § 2-2, sml. § 2-36 (1), men om de etableres med «å ikke ha erverv til formål» er de dog ikke skattepliktige for inntekt eller formue etter skatteloven. Samlet vurderes merutgiftene å beløpe seg til vel 1,6 mill. kroner.

Partene har forpliktet seg til å jobbe for å øke den statlige støtten til Østfoldteatret. Med den offentlige grunnfinansieringen som ligger fram for politisk behandling etter vertskommuneforhandlingene, med totalt 20,09 mill. kroner i 2020 økende til 21,690 kroner fra og med i 2023, vil Østfoldteatret ha et offentlig inntektsgrunnlag som ligger ca. 2,5 mill. kroner over dagens nivå, etter at de økte kostnadene på 1,6 mill. kroner er dekket inn.

I utredningen fra KS advokatene framgår det at teatret på grunn av sitt offentlige eierskap, vil være underlagt lov om offentlig anskaffelser. Teatret kommer likevel ikke inn under anskaffelsesforskriftens §3-1, der offentlige enheter kan inngå kontrakter seg imellom innenfor såkalt egenregi, uten offentlig anbud.

Driftskonsept

Teatrets formål framgår av aksjonæravtalen og i vedlagte utkast til vedtekter, §2:

«Østfoldteatret er et ikke-kommersielt aksjeselskap med formål å være et profesjonelt, produserende regionteater for Østfold-regionen, med målsetting om høy kunstnerisk kvalitet i sitt virke. Teatret skal være regionens profesjonelle kraftsenter innen scenekunst, og være en tydelig kunstnerisk stemme og samfunnsaktør i sin region. Herunder hører det å spille på lag med det frie, profesjonelle scenekunstheltet om utvikling av hele scenekunstheltet i regionen. Østfoldteatret skal være et turnerende teater for hele regionen, og skal ha både regional, nasjonal og internasjonal orientering. Formålet skal synliggjøres gjennom;

- *å være et tilbud til hele befolkningen i regionen*
- *kontinuerlig egenproduksjon og formidling av scenekunst av høy kvalitet*
- *turnévirksomhet*
- *samarbeid med andre scenekunstaktører*
- *å bidra til utvikling av regionens kunst- og kulturliv»,*

gtl. Management diskuterer i vedlagte rapport, *kapittel 4 Driftskonsept (s 5 – 10)*, hvordan Østfoldteatret kan finne en posisjon i regional, nasjonal og internasjonal scenekunst gjennom å bygge videre på det grunnlaget som er lagt i Østfold kulturutvikling/Scenekunst Østfold. Det er selvsagt opp til teatrets ledelse å ta stilling til hvilke spesifikke scenekunstuttrykk og hvilken kunstneriske profil Østfoldteatret skal fokusere på. Uavhengig av den prioriteringen som senere gjøres legges det til grunn at teatret vil tilby publikum en repertoarportefølje bestående av

- egenproduserte oppsetninger,
- samarbeidsproduksjoner formidlet av teatret selv,
- samarbeidsproduksjoner formidlet av andre,
- gjestespill.

Fordeling og vektlegging mellom de fire nevnte hovedkategoriene vil naturligvis kunne variere fra sesong til sesong, avhengig av ønsket kunstnerisk profil og tilgjengelige ressurser. I tillegg vil teatret drive tilbudet Laboratorium, som er en inkubator/testscene for nye scenekunstheder fra eksterne/hele Østfold.

I gtl. Management rapporten drøftes hvilke oppgaver som bør følge med Østfoldteatret, i forhold til dagens oppgaver i Østfold kulturutvikling. Ved overføring av dagens budsjett for scenekunstavdelingen ligger det i tillegg til ovennevnte punkter også finansiering av Den Unge Scene (nasjonal satsing på ungdomsteater som krever at teatret er regionalt vertskap), Østfold dansekompani for ungdom (etablert og finansiert av dagens teater).

Virksomhetsoverdragelse:

Ifølge KS advokatenes utredning gjelder lov om virksomhetsoverdragelse, Arbeidsmiljølovens § 16, for omorganiseringen av teatret. Reglene i arbeidsmiljøloven sikrer de ansattes og virksomhetens rettigheter og plikter, og prosessen for virksomhetsoverdragelsen.

Østfold fylkeskommunes HR avdeling leder prosessen med å forberede virksomhetsoverdragelsen i forhold til ansatte. Ansatte i Østfold kulturutvikling, Scenekunstavdelingen vil bli overført til det nye teatret. For stab/støttefunksjoner vil det delvis bli overført personalressurser. I sum vil ca. halvparten av stillingene i det nye teatret være besatt av faste stillinger ved virksomhetsoverdragelsen, jfr. vedlagte utredning fra gtl. Management AS vedr. teatrets behov for stillingsressurser. I tråd med vanlig praksis innenfor kunstbaserte virksomheter, baseres det også her på at teatersjefen som er øverste kunstneriske leder, heretter skal ansettes på åremål. Det anbefales en åremålsperiode på fem år, med mulighet for fornyelse for én periode etter søknad. Nåværende teatersjefs gjeldende engasjementsstilling er forlenget ut 2020, for å sikre kontinuitet og kompetanse i en overgangsfase.

Teatret skal fortsatt ha tilhold i dagens lokaler i K60 i Fredrikstad. Husleieavtalen mellom Østfold fylkeskommune og Værste AS gir rett til framleie til tilsvarende virksomhet som i dagens lokaler. Det må i løpet av høsten 2019 etableres en ny leieavtale.

Forholdet til Østfold kulturutvikling

Ved overgangen til Viken fylkeskommune vil Østfold kulturutvikling bli avviklet som egen virksomhet. Oppgaver og medarbeidere i de tre øvrige avdelinger, Den kulturelle skolesekken, Fylkesbiblioteket og Ung kultur, vil bli overført til hver sin administrative enhet i Viken. Fellestjenestene blir reorganisert.

Forholdet til kommunene

Det legges til grunn at teatret skal være et turnerende teater for Østfold/regionen. Østfold fylkeskommune og 14 kommuner (kommunestyret i Hobøl har sagt opp) i Østfold har i dag en samarbeidsavtale om Østfold Teater som ble inngått i 2003. Avtalen innebærer at kommunene betaler årlig ca. kr 1,86 per innbygger til Østfold kulturutvikling for å bidra til scenekunstproduksjoner.

Iht. fylkestingsvedtak 20.09.2018 skal Fredrikstad kommune tilbys vertskommuneansvaret og øvrige kommuner i Østfold tilbys eierskap i Østfoldteatret. Dette er nedfelt i utkast til aksjonæravtale, hvor partene er forpliktet til enighet om dette. Det er det nye selskapet som må legges til rette for og gjennomføre emisjonen.

I tillegg til eierskap, vil kommunene tilbys samarbeidsavtale basert på prinsippene for avtalene med Riksteatret. Samarbeidsavtaler er anbefalt av gtl. Management AS, framfor at teatret skal ha mange eiere. Skisse til samarbeidsavtaler og prosjektavtaler er under utarbeidelse i samarbeid med Østfold kulturutvikling og representanter for kommuner med regionale kulturhus/ bykommunene. Samarbeidsavtaler mellom Østfoldteatret og kommunene må evt. inngås av teatret etter stiftelsen.

Arbeidsgivertilknytning og pensjon

Østfoldteatret må selv velge tilknytning til arbeidsgiverorganisasjon og pensjonsordning for ansatte.

Spekter/NTO (Norsk teater og orkesterforening) har forpliktende tariffavtaler med en rekke landsdekkende og bransjespesifikke arbeidstakerorganisasjoner, som dekker alle relevante arbeidsfunksjoner for Østfoldteatrets fremtidige medarbeidere innen kunstneriske, administrative og tekniske fagområder. De mest relevante tariffavtalene for fast ansatte medarbeidere, og engasjert teknisk personell, vil være Spekters avtaler med LO-forbundene Fagforbundet og NTL. For engasjert personell til teatrets produksjoner vil avtaler med for eksempel Creo, Norske Dansekunstnere, Norsk Sceneinstruktørforening og Norske Scenografer være aktuelle. Glt Management anbefaler denne løsningen.

Det er gjennomført en utredning om pensjonsrettigheter for de ansatte hos Opera Østfold og Scenekunst Østfold av Pensjonseksperten AS. En omorganisering til et AS vil ha som naturlig konsekvens at det etableres en privat tjenestepensjonsordning. Det er fullt mulig å etablere en slik tjenestepensjon både i form av innskuddspensjon og hybrid pensjon på en slik måte at de ansatte kommer likt ut sammenlignet med en videreføring av medlemskap i Offentlig tjenestepensjon (OfTP).

Det legges til grunn som en forutsetning at det etableres en tariffavtale for den nye virksomheten slik at alle ansatte har mulighet til å oppfylle vilkårene for ny AFP. Den gjeldende tariffavtalen må sies opp inne tre uker etter virksomhetsoverdragelsen. Pensjonsutredningen vil være et arbeidsdokument for selskapet og ligger vedlagt.

Etablering og oppstart

Partene er enige om å stifte selskapet så snart som praktisk mulig etter vedtakene i Østfold fylkesting og Fredrikstad bystyre, slik at et styre kommer på plass og starte forberedelsene for oppstart av virksomheten fra og med 01.01.2020.

Etter stiftelsen er det det nye selskapet som i henhold til Arbeidsmiljøloven får ansvaret for å gjennomføre virksomhetsoverdragelsen i samarbeid med Østfold fylkeskommune ved HR avdelingen. Det er det nye selskapet som må inngå nye arbeidskontrakter, velge arbeidsgivertilknytning, pensjons,- og forsikringsordninger samt engasjere regnskapsfirma, revisjon, bankforbindelse m.m. Dette må skje i forkant slik at det nye selskapet er operativt da de ansatte blir overført 1/1-2020. I tillegg til vedlagte utkast til aksjonæravtale, vedtekter og styreinstruks, må det utarbeides arbeidsinstruks for teatersjefen, økonomisjefen, etiske retningslinjer, retningslinjer for personvernforordningen GDPR m.m.

Fylkesrådmannens vurdering

Det overordnede målet for Østfoldteatret har ligget fast over lang tid. Fylkesrådmannen tror den presenterte løsningen for teatret vil bli en viktig milepel i teatrets historie, og danne grunnlaget for utvikling og vekst i virksomheten. Det blir viktig, til tross for økte regionale/lokale tilskudd, å fortsette arbeidet for å øke statens bidrag.

Fylkesrådmannen støtter valget av «ikke kommersielt aksjeselskap» som organisasjonsform, med forutsigbare rammebetingelser for både selskap og eiere. Østfoldteatret vil bli sidestilt med øvrige kulturinstitusjoner i Viken, og vil kunne være en selvstendig og tydelig stemme i kulturlivet i Østfold og i Viken.

Forhandlingene med Fredrikstad kommune som vertskommune for Østfoldteatret har vist at kommunen har vilje til å ta på seg et betydelig vertskapsansvar. De økonomiske, kunstneriske og administrative forutsetningene for et framtidig selvstendig teater slik de framkommer i utkast til aksjonæravtalen er svært tilfredsstillende. De er på linje med Halden kommune og Moss kommune sitt ansvar når det gjelder Det Norske Blåseensemble, Opera Østfold og Punkt Ø – Galleri F 15 og Momentum. Fredrikstads økte bidrag vil både dekke de økte driftskostnadene og bidra til vekst i produksjonsmidlene. Østfold fylkeskommune sitt bidrag vil etter forhandlingene ligge om lag på nåværende nivå. Det blir viktig å jobbe for å få med staten på å øke sitt tilskudd, og for teatret å sikre egen inntjening gjennom billetter, samarbeidspartnere/sponsorer og prosjektmidler.

Forholdet til de øvrige kommunene er ivaretatt gjennom aksjonæravtalen og nye samarbeidsavtaler. Samarbeidsavtalene må forøvrig inngås med alle kommuner/produksjonssteder, uavhengig av eierskap. Den rettede emisjonen mot Østfoldkommunene bør legges ut i løpet av 2. halvår.

Driftskonseptet er godt beskrevet i tidligere innstillinger, og drøftet i gtl. Management sin rapport. Her kan det se ut som det reises tvil om hvorvidt en del oppgaver som rettet seg mot barn og unge skal følge med teatret eller ikke. Fylkesrådmannen legger til grunn at barn og unge er en viktig målgruppe for teatret, og at det må finne samarbeidspartnere og løsninger slik at denne målgruppen ivaretas på en god måte. Tilbudet gjennom DUS (den unge scene) og Dansekompani for ungdom er viktige satsinger på barn og unge som bør finne sin form i teatret og dets samarbeidspartnere. Fylkesrådmannen anbefaler at alle midler knyttet til scenekunstavdelingen overføres, i tråd med tidligere vedtak, og at det gjøres særlig oppmerksom på DUS og Dansekompani for ungdom i vedtaket. Hvordan teatret løser oppgaven, ligger innenfor den kunstneriske friheten. En del av det fylkeskommunale tilskuddet har vært knyttet til Arrangørnettverket (Kulturhusnettverket) ble opprinnelig etablert for å spre scenekunst i hele Østfold. Disse midlene bør videreføres som turnemidler i det nye teatret, men uten at det er nødvendig med spesiell øremerking.

Virksomhetsoverdragelsen både i forhold til oppgavene og de ansatte (Arbeidsmiljølovens § 16) er forberedt fra fylkeskommunens side, og er klar til å effektueres når selskapet er etablert, med virkning fra 01.01.2020. Fylkesrådmannen har merket seg den solide innsatsen som er nedlagt i Østfold kulturutvikling for å forberede teatret på et selvstendig liv, med flere

produksjoner som har høstet anerkjennelse både i og langt utover eget fylke. Det samme gjelder gode rutiner for planlegging, drift og rapportering.

Østfold kulturutvikling som virksomhet blir oppløst ved overgang til Viken fylkeskommune, og det er slik sett en god timing for scenekunstavdelingen å bli skilt ut som eget rettssubjekt. Viken vil få et mangfold av kunst- og kulturinstitusjoner, herunder tre teatre. Med nærmere 23% av landets innbyggere, blir det viktig med god ressursutnyttelse og samarbeid mellom institusjonene for å gi innbyggerne tilgang til kulturtilbud med høy kvalitet, og å bidra til å skape gode kreative miljøer og arbeidsplasser.

Fylkesrådmannen ser at det er mange brikker som skal på plass i forbindelse med etableringen, og anbefaler at Østfoldteatret AS stiftes så snart som mulig etter at nødvendige vedtak er fattet i Østfold fylkesting og i Fredrikstad Bystyre. Administrasjonen vil samarbeide og stille ressurser til rådighet så godt det lar seg gjøre, for å bidra i forberedelsene. Det vil være nødvendig at HR, økonomi, kulturseksjonen og Østfold kulturutvikling bistår i etableringen, i samarbeid med Fredrikstad kommune.

I tillegg til at det er satt av 1 mill. kroner til aksjekapital, er det også budsjettet med 500.000 kroner til omstillings-/oppstartkostnader fra Regionalfondet. Fylkesrådmannen anbefaler at disse midlene stilles til disposisjon slik at styret kan sette i gang arbeidet med å utvikle logo/profil for teatret, nye nettsider m.m. før teatret skal være klart for oppstart 01.01.2020.